

Zalán Tibor

Ami összehordható

Fotó: Hegedűs János

Vissza kéne vezetnem, szerkesztői kérésre, a családfámat. Fogas kérdés, soha nem foglalkoztam vele. Tudok egy-két dolgot, de azok nem nagyon nyúlnak vissza az Árpád-korig, sőt, a visszanyúlás alig több, mint egy évszázadra tehető, így vezetgetni ezt (azt) nem nagyon érdemes. Szinte csak annyit tudok erről, amennyit megéltem, amit elmondtak felmenőim, akikkel még beszélni tudtam vagy akik beszélni tudtak (vagy voltak hajlandók) arról, honnan is vagyunk, így, ahogy lettünk. (Keresgélek a fényképek között, de alig találok valamit, emlékezéshez hiányosak. Vagy voltak s elkallódtak, mára nincsenek, vagy nem voltak, így nem is lehetnek a fiókomban.)

Nézzük, ami van!

Apai ágam valahonnan szlovák földről eredeztethető, apám szerint, aki erről ennél sokkal többet nem tudott mondani. Onnan jöttünk, talán, mondta valaki neki, amikor kicsi volt, de apám nagyon régen volt kicsi. Anyai ágam magyarországi, de ez a visszakeresés is megáll nagyapámnál, aki Abonyban a Szende-birtokon volt intéző. Intézői, földbe szúrható széke valahol megvan a padláson, emlékéül annak, hogy tatám valamikor kiült a fák árnyékába, és onnan ellenőrizte/leste meg a napon hajladozó lányokat-asszonyokat a földeken. Másik nagyapám ingázó kubikos volt, apám is követte őt ebben a nem sok rákészülést követelő „szakmában”, mert követnie kellett, nem volt mód és tehetőség tanulásra, a taníttatására.

Apai nagyapámat nem ismerem, de találkoztam vele kétéves koromig, amikor elvitte a torokrák. Ez, mondják, ötvenhatban volt, amikor minden lehetett, akár torokrák is. Első identitászavaromat is ő okozhatta életemben, mert nehéz fejébe nem fért bele, hogy létezik olyan, hogy valakit Tibornak hívnak. Furfangos egy ember lehetett. Azt őrizte meg a családi legendárium, hogy diókat vont be csokoládékról leszedett ezüstpapírral, és azt kínálgatta nekem, de csak akkor kaptam meg őket, ha a Sanyi névre hallgattam szólóngatásaira. (Az már a véletlenek közé sorolható, hogy

Apai nagyanyám-nagyapám

a bérma-kereszttségben a Sándor nevet kaptam meg később.) Apai nagyanyám már akkor vonat elé vetette magát, amikor apám két éves lehetett, a családi történelem hallgat ennek az okáról, őt tehát végképp nem ismerhettem, nem is találkozhattam vele. A sors akkor is ismételte magát, amikor a cukros befőtteivel szeretett mostohanagyanyám is öngyilkos lett – ő felakasztotta magát a háza tornácának a gerendájára –, ekkor tizenkilenc éves voltam, de máig nem tudom, miért tette, kiért tette, kinek volt az jó. Ha már a halottakról: a második világháború mindkét családból elvitte egy-egy nagybátyámat, mindkettőt Istvánnak hívták, ennyit a további véletlenekről...

Apa-anya fiatalon

Anyai nagyapámhoz szinte természetfölötti vonzódás fűzött, szódásüveg-talp-szemüvege máig belecsillan az éjszakáimba. Anyai nagyanyám egyszerű és tehetetlen öregasszonyként él bennem, aki anyám helyett – anyám gyermekkoromban éjjel-nappal dolgozott a téglagyárban – megpróbálkozott a nevelésünkkel (volt egy bátyám, közösen voltunk igazi utcagyerekek egészen a kamaszodásunkig), de minden igyekezete kudarcot vallott.

Apám katona, mellette a testvérei

Apám okos volt, de műveletlen, hihetetlenül tehetséges mindenhez, remek vőfély, hajnalban szerenádozó szerelmes férj, de semmiben sem tudott maradót maga után hagyni az em-

lékén kívül. Anyám sokat olvasott és olvas ma is, neki adatott ideje egyedül kívánni, hogy lesz-e belőlem valaki. Ő az, aki rajtam kívül az eddig fölemlítettek közül él. Bátyám meghalt. Negyvenévesen családfő lettem. Van egy feleségem és van két lányom. A családi múlt, úgy tűnik, összes titkával és felmutathatóságával együtt, elmerült. Ide most kellene valami fordulat. A fordulatot a jövő hozhatja csak el. A gyerekeim más jövője...

Zelén